Suomen Hammaslääkäriliitto
Finlands Tandläkarförbund

StV@eduskunta.fi

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 25.10.2019 klo 10:00 / HE 29/2019 vp

SUOMEN HAMMASLÄÄKÄRILIITON VASTAUS SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN LAUSUNTOPYYNTÖÖÖN

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta pyysi kirjallista asiantuntijalausuntoamme **erityisesti peruspalveluiden kehittämiseen ja tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelmaan liittyen arviota lisähenkilöstön tarvittavasta määrästä**.

Sosiaali- ja terveysministeriön koordinoimassa hammaslääkärityövoimaselvityksessä lokakuulta 2018,ilmeni että terveyskeskushammaslääkärin vakansseista 5,8 % oli kyselyhetkellä täyttämättä (katso https://www.hammaslaakariliitto.fi/fi/liiton-toiminta/tutkimukset-ja-tilastot/tutkimukset/tyovoimaselvitykset). Määrällisesti tämä tarkoittaa 115 kokoaikaisen hammaslääkärin työpanosta. Useat terveyskeskusten johtavat hammaslääkärit myös arvioivat, että vakanssipohjan tulisi olla nykyistä suurempi; yhteenlaskettuna lisävakanssien tarpeeksi arvioitiin niin ikään 115. Edellä mainitut luvut yhteen laskien terveyskeskusten resurssista puuttui laskennallisesti 230 hammaslääkärityövuotta ”perustyöstä”, jonka lisäksi 27 laskennallista erikoishammaslääkärin vakanssia oli kyselyhetkellä täyttämättä.

Suun terveydenhuollon palvelujärjestelmän erityispiirre on vahva yksityinen sektori, joka tuottaa yhä lähes puolet aikuisväestön suun terveydenhuollon peruspalveluista. Yksityisen sektorin osalta tilanne on päinvastainen kuin terveyskeskuksissa, eli siellä on varsinkin suuremmissa kaupungeissa runsaasti vapaata kapasiteettia. Koko maassa oli tuon 2018 työvoimaselvityksen mukaan yksityisen sektorin vapaata kapasiteettia 241 hammaslääkärityövuotta vastaava määrä. Vapaa kapasiteetti ja terveyskeskusten aliresursointi eivät alueellisesti mene täysin yhteen, mutta huomattavaa helpotusta kokonaistilanteeseen kuitenkin saisi esimerkiksi laajemmalla palvelusetelien käytöllä.

Useimmissa terveyskeskuksissa suun terveydenhuollon palveluihin pääsee kolmessa kuukaudessa. Ongelmana ovat hoitojaksojen venyminen ja yksittäisen potilaan hoitokäyntien pitkät välit. Nämä vaarantavat hyvän hoidon periaatteiden noudattamisen ja kuormittavat Työterveyslaitoksen tutkimusten mukaan henkilöstöä merkittävästi. Terveyskeskuksiin myös hakeutuu enemmän potilaita. Yhtenä syynä tilanteeseen ovat vuosina 2015 ja 2016 tehdyt voimakkaat leikkaukset Kela-korvauksiin.

Suomen Hammaslääkäriliitto
Finlands Tandläkarförbund

Hammaslääkäriliitto on esittänyt tilanteen haltuunottamiseksi seuraavia keinoja:

- Hoitotakuun **tiukentaminen kolmeen kuukauteen**
  - Tämä on nykysäädöstenkin mukaan pääsääntö. Hoitoon pääsyä voi venyttää kuuteen kuukauteen vain silloin, jos se on potilasturvallisesti mahdollista.
- **Hoitotakuun tiukentamiseen tulee liittää määräykset hoidon toteuttamisen sujumisesta kohtuullisessa ajassa.**
- **Kela-korvauksien määräaikainen nostaminen**
- **Palvelusetelien velvoittavuuden kiristäminen**
- **Ohjelma väestön suunterveyden kohentamiseksi**

Helsingissä 24.10.2019

Suomen Hammaslääkäriliitto ry

Matti Pöyry
Toiminnanjohtaja

Anja Eerola
Varatoiminnanjohtaja